

gejstret om, hvorledes den lille Skatteyder kan have lige saa varm en Interesse for Kommunens Sager som den store, og at af den Grund skulde Valgretten være lige (*Berntsen*: Jeg sætter en Ære i at være ung paa det Punkt). Ja, det er udmærket, men lidt Erfaring skader heller ikke (*Berntsen*: Nej, den har jeg ogsaa). Nu viser det sig, at alle de Forsøg, man ved mange Lejligheder har gjort med Hensyn til, hvorledes Valglovene vilde virke i Praksis, aldeles ikke falde ud, som man havde ventet. Den Frihed og Selvstændighed for den enkelte, som man i Frihedstidens Morgenrøde drømte om, har man for nylig ved Forslaget om den hemmelige Afstemning erkendt ikke at være til Stede. Man gaar nu alle ud fra, at den er mere eller mindre illusorisk. Udviklingen gaar i Retning af Organisation under et meget strengt Partiregimente, en Organisation, som ikke alene omfatter den enkeltes privat økonomiske Velfærd men ogsaa de offentlige Interesser, idet man mener, at de ere mere eller mindre uløseligt knyttede sammen, og vist er det, at det Parti, der forstaar at blande Politik og privatøkonomiske Interesser sammen, saaledes som Socialdemokraterne have gjort, ville ved Valgene blive stærkere og stærkere. Lige over for en saadan Kendsgerning forekommer det mig, at man maa se paa, hvorledes det, der foreslaas, vil virke, og ikke blive staaende ved almindelige lyriske Betragtninger, thi jeg kan ikke kalde dem andet. For mig er det utvivlsomt, at naar denne Lov er gennemført, vil Socialdemokratiet have Magten i Landkommunerne i endnu større Omfang end i Kjøbenhavn. I Kjøbenhavn er der dog visse Baand og bl. a. den Omstændighed, at det er ikke saaledes at tumle med en stor Kommunes Anliggender som med en lille Kommunes. Der skal en vis Evne til, en vis Udvikling til, som enkelte vel kunne erhverve sig, men de offentlige Hverv kunne ikke gaa paa Omgang, saaledes som i den lille Kommune. Naar man først faar Landarbejderne organiserede i økonomiske Fagforeninger, og jeg for mit Vedkommende tror, at det Tidspunkt nærmer sig mere og mere, saa ville de blive kommanderede til, eller for at bruge et andet Udtryk, de ville følge deres Fører til Valgurnen, og Valget vil blive styret fra Fagforeningens Kontor. (*Harald Jensen*: Ja, det vilde være meget rart.) Det skulde være heldigt? Ja, det er ikke det, vi tale om, vi tale blot om, hvordan det vil gaa, det er det faktiske, det rent objektive, det drejer sig om at

konstatere. Saaledes vil det altsaa gaa. Det forekommer mig nu, at efter at man har set, at Kjøbenhavns Kommune i Løbet af ikke saa grumme mange Aar virkelig er kommen ind under det socialdemokratiske Regimente, vil det være fuldstændig utilladeligt at afvise den Paastand, jeg her er fremkommen med som Pessimisme. Der til kommer endnu en Omstændighed, nemlig, at vor kommunale Lovgivning er i allerhøjeste Grad vag og ubestemt paa mange Omraader. Formue- og Lejlighedsskatten, det, at man saaledes paa bedste Beskub fastsætter en Mands Skat, er noget, man ikke kender i hele den øvrige Verden. Alderdomsforsørgelsesloven staa vi jo ogsaa ene med, denne Lov, hvorefter man ganske uden videre lader enhver over 60 Aars Alderen faa Ret til, hvad de behøve. Med disse to Love som Grundlag for det kommunale Liv er der ingen Tvivl om, at Socialdemokraterne ville benytte sig af de givne Magtmidler til at realisere disse Lighedsdømme, som de sætte som Formaalet for deres Tilværelse og politiske Eksistens. Hvis jeg var Socialist, vilde jeg sandsynligvis gøre akkurat det samme. Med en Formue- og Lejlighedsskat, hvor man kan have en Skala op til henimod 100 pCt. efter et fuldstændig frit Skøn — den enkelte kan vel klage over sin Skat i Forhold til andres, men der kan ikke klages over selv den uretfærdigste Skatteskala, Kommunen vedtager at følge — og med vor Alderdomsforsørgelseslov forekommer det mig, at det socialdemokratiske Parti vil kunne indrette sig meget hyggelig, baade med Hensyn til Udskrivningen af Skatterne og med Hensyn til Forsørgelsen i den ældre Alder. Det kan i visse Tilfælde jo være ret rart, men jeg tror, det er for meget af det gode, og navnlig tror jeg, Forslagsstillerne ikke have tænkt sig, at Magten paa den Maade skulde gaa over til Socialdemokraterne, at der for det, man i gamle Dage kaldte Bondestanden, kun skulde blive een Ret tilbage, den nemlig at skulle betale. Det er en Ret, jeg tænker, de nok vedblivende faa Lov til at beholde. Dette vil blive Resultatet af Vedtagelsen af denne Lov, ganske vist ikke paa en Gang, men jeg antager dog, at de fleste af os ville kunne opleve dette Resultat. Hvad nu det Spørgsmaal angaar, hvorledes den nuværende Lov har virket, saa bestrider jeg, at de kommunale Opgaver ere blevne vanrøgtede saaledes, at der er almindelig Misfornøjelse i Kommunerne, saaledes at $\frac{1}{5}$ skulde gaa og være forbitrede over, at de blive forfordelte og tilsidesatte. Dette